

K POUŽITÍ PŘEPADOVÝCH ODŘADŮ

Soudobý boj se vyznačuje nejen velkým vypětím, ale i rychlou a dynamickou činností útvarů a jednotek. Nerovnoměrné tempo postupu, útok na směrech, odkryté boky a mezery v sestavě znamenají, že útvary musí být schopny vést boj samostatně s cílem co nejefektivněji využít výsledků jaderných a palebných úderů, ve vysokém tempu, do velké hloubky a nepřetržitě. To vyžaduje jejich vysokou bojeschopnost, odolnost, mobilnost a pohyblivost.

Nové podmínky změnily úlohu manévru v útoku, jeho cíle i obsah. Vysoká manévrovost a dynamičnost bojové činnosti v důsledku úplné motorizace jsou důležitým rysem soudobého útoku. Tato skutečnost vede k prudkým změnám situace.

Zkušenosti z arabsko-izraelské války ukazují, že k vedení vysoké manévrové činnosti, obchvatům, obejitím i k úderům do týlů byly využívány manévrové skupiny spolu s výsadky a vrtulníky. Proniknutí těchto skupin do hloubky obrany a zničení raketových prostředků mělo za následek oslabení systému PVO nepřítele a tím účinné použití vlastního letectva.

Vybavení vojsk soudobou technikou má vliv na růst bojových možností útvarů a jednotek. Proto mohou vést samostatnou činnost a zasazovat nejen prudké údery, ale vykonat smělý a pružný manévr.

Jak ukazují současné poznatky, vysílání přepadových odřadů bude možné nejen od operačních manévrujících skupin, ale i od divizí prvního sledu. Nejdříve se budu zabývat vysíláním přepadových odřadů operační manévrující skupinou.

Operační manévrující skupina (dále OMS) bude ničit prostředky jaderného napadení, velitelská stanoviště, protiletadlové raketové prostředky, sklady jaderné munice, útvary REB, radiotechnické útvary a obsazovat důležitá letiště. Toto jsou zároveň objekty, které může OMS ničit zejména vysíláním zvláštních skupin, které nazýváme samostatné přepadové odřady (dále jen SPO). Tyto jsou určeny k plnění dílčích úkolů zvláštní formou činnosti. Jde o ničení (ovládnutí) určeného objektu přepadem. Po splnění tohoto úkolu se přepadový odřad vrací do bojové sestavy (divize, pluku), nebo podle situace plní další samostatný úkol.

Charakteristickým rysem bojové činnosti SPO bude tedy rychlý manévř do prostoru bojové činnosti, nenadálý a prudký úder z několika směrů proti danému objektu, jeho ovládnutí nebo zničení a návrat do bojové sestavy. Jeho činnost zabezpečí vyčleněné dělostřelectvo (ze sestavy SPO) krátkým palebným úderem, který bude zpravidla kombinován s úderem bojových vrtulníků. Rovněž je možná kombinace úderu přepadového odřadu s využitím bojové činnosti vzdušného výsadku. Rozhodující úlohu v činnosti SPO bude hrát překvapení, rozhodnost a rychlost. Pro ničení objektu má vliv i jeho rozměr (malá či velká plocha). Objekty na velkých plochách (raketové útvary) bude ničit postupně, ve výhodných podmínkách útokem z několika směrů. Objekty malých rozměrů — sklady JM, VS, spojovací uzly, PVO — ničí jedním úderem.

V dosavadní praxi dochází někdy k zaměňování a ztotožňování pojmů před-sunutého a přepadového odřadu. I když se zdá, že na první pohled není mezi nimi rozdíl co do složení, zásadní rozdíl bude ve funkci jednotlivých prvků, zejména způsobu úkolu a manévru při činnosti v OMS.

Funkce před-sunutého odřadu při činnosti v OMS bude spočívat především v zabezpečení bojové činnosti hlavních sil, v ovládnutí důležitých čar, překonávání mezilehlých postavení, ovládnutí předmostí apod. Zásadní rozdíl v manévru bude v tom, že zatímco hlavní síly OMS budou postupovat za před-sunutým odřadem, nebo směrem k němu, samostatný přepadový odřad se po splnění úkolu vrátí do bojové sestavy OMS. Výjimka může nastat jen v případě, že SPO dostane za úkol ovládnout důležité letiště určené k zásobování OMS vzduchem a udržet je do příchodu hlavních sil.

Určité ztotožnění funkcí PO a SPO může nastat při činnosti, kdy přepadové odřady vysílají divize prvního sledu a SPO po splnění úkolu (přepadovou činností) může za výhodných podmínek plnit některé úkoly před-sunutého odřadu.

Síla a složení SPO bude záviset na stanoveném úkolu a objektu nepřítel, který má zničit nebo ovládnout. Do SPO můžeme vyčlenit hodnotu zesílené roty, praporu až pluku. K ničení prostředků jaderného napadení rdo „LA“ a VS armádního sboru předpokládáme msp (tp), letiště (podle jeho důležitosti) prapor až pluk, baterie rdo „LA“, sklad jaderné munice a SNRTL mspr (tpr) a útvary REB prapor (rotu).

Při ničení nebo ovládnutí těchto objektů budou vyčleněné síly používat různé způsoby bojové činnosti. Jejich základem bude přepad z několika směrů kombinovaný zpravidla s použitím taktického vzdušného výsadku.

Bojová sestava přepadového odřadu může mít průzkumný sled, zabezpečovací sled a hlavní síly. V jeho prospěch může působit taktický vzdušný výsadek. Toto složení může být jak na stupni pluk, tak i prapor.

Přepadový odřad v síle pluku může mít průzkumný sled (SPzH) od pzzr, nebo PzO — zesílená rota, zabezpečovací sled (v hodnotě praporu zabezpečuje přesun do prostoru bojové činnosti a chrání hlavní síly před nenadálým napadením pozemního nepřítel), hlavní síly vytvořené z motostřeleckých nebo tankových praporů, posílených dělostřelectvem (1—2 oddíly) a dalšími silami a prostředky. Posílové prostředky jsou začleněny v sestavách těchto jednotek. Součástí hlavních sil mohou být i destrukční (nebo odtarasovací) jednotky (podle povahy objektu).

SPO v síle praporu (vytváří se zpravidla jeden u pluku, výjimečně i dva v závislosti na posílení a úkolu) může mít průzkumný sled (SPzH od pzzr, nebo BPzH), zabezpečovací sled (v hodnotě msr nebo tr) a hlavní síly — motostřelecký (tankový) prapor, tanková (motostřelecká) rota, dělostřelecký oddíl (sa-

mohybný), baterie PTRS u mspr (jsou-li v objektu obrněné cíle), Pl četa a železná jednotka.

Přepadovému odřadu velí organický velitel útvaru (jednotky). SPO v síle praporu nemusí mít vždy zabezpečovací sled (podle úkolu a situace). Funkci zabezpečovacího sledu může plnit pochodová záštita. Nemůžeme vyloučit ani další možné dělení SPO. Další dělení těchto prvků na menší skupiny vyvolá však další problémy v organizaci jejich bojové činnosti a ve velení jednotlivým prvkům vzhledem ke značné dynamice jejich činnosti.

Bude-li do SPO vyčleněna jednotka v síle roty, nebude mít zpravidla zabezpečovací sled. Tento úkol bude plnit BPZH vyslaná na tomto směru.

Organizaci bojové činnosti a vysílání SPO bude řídit centralizovaně svazek, který plánuje i jejich bojovou činnost.

Velitel svazku ve svém rozhodnutí vyjádří základní myšlenku použití přepadových odřadů a jejich organizací. Zároveň řeší jejich vzájemnou součinnost s letectvem (zejména s bojovými vrtulníky) a použití taktického vzdušného výsadku v jejich prospěch.

K tomu **štáb OMS zpracovává plán bojové činnosti**, ve kterém jsou podrobně uvedeny úkoly přepadových odřadů a způsob jejich plnění.

Při plánování je třeba vyhnout se šabloně. Objekty určené k ničení přepadovými odřady rozdělujeme centralizovaně. Důležité objekty by měly ničit přepadové odřady. V jejich prospěch by měly přispět TVV, údery bojových vrtulníků a někdy i údery sbol. Proto jejich bojovou činnost musí zplánovat štáb OMS a řídit centralizovaně.

Časovou posloupnost plnění úkolů SPO můžeme přehledně vyjádřit v grafikonu bojové činnosti OMS. Ten může obsahovat časovou osu na první den bojové činnosti po hodinách a orientačně na druhý den. Na ose postupně vyjádří činnost jednotlivých přepadových odřadů (objekty ničení), bojových vrtulníků, dopravních vrtulníků a taktických vzdušných výsadek. Pro úplnost můžeme zde vyjádřit i činnost předsunutého odřadu, dělostřelectva atd. Také zde vyjádříme vzdálenosti v km k jednotlivým objektům.

Pokud bude SPO v síle pluku, dostane úkoly přímo od velitele OMS. SPO v síle praporu bude úkoly dostávat prostřednictvím pluku. Avšak v bojovém nařízení pro pluk bude stanoven úkol pro vyčleněný SPO včetně prostředků OMS, které působí v jeho prospěch (údery bojových vrtulníků, TVV apod.). Velitel pluku přitom může mít volnost ve výběru jednotky pro SPO, volit jeho posílení i další zabezpečení.

Z tohoto pohledu opět vyplývá nezbytná centralizace řízení bojové činnosti jednotlivých prvků OMS. Na druhé straně tato centralizace nevylučuje iniciativu velitelů, volnost manévru a rozhodnost při plnění úkolu.

Některé menší objekty může pluk ničit samostatně a iniciativně. Budou to zpravidla objekty, které jsou na směru jeho činnosti a je na rozhodnutí velitele pluku, jaké síly k jejich ničení vyčlení. Půjde o objekty, které zjistí vlastní průzkum, popř. průzkum nadřazeného, a tyto mu jsou v průběhu bojové činnosti přiděleny k ničení.

Velitel SPO zahájí plánování a přípravu bojové činnosti ihned po obdržení bojového úkolu, který bude zpravidla obsahovat:

- nezbytné údaje o nepříteli,
- bojové složení a posilové prostředky,
- prostor soustředění a místo v sestavě divize (pluku),

- bojový úkol,
- osy (osu) přesunu,
- údery letectva v jeho prospěch,
- činnost po splnění úkolu.

Bojovou činnost SPO je výhodné plánovat metodou souběžného plánování, neboť včasné doručení úkolu může značně podnítit podřízení k jeho splnění.

V předběžném nařízení by měly být řešeny (kromě základní orientace o bojovém úkolu) otázky materiálního zabezpečení. K ničení objektů můžeme jednotkám SPO stanovit bližší úkol na celou hloubku objektu, směr dalšího útoku, čas vyjít z boje, místo a dobu soustředění a připojení se k hlavním silám.

Ihned po zplánování bojového úkolu přistupuje velitel SPO k přípravě bojové činnosti. Důležitá je přitom organizace součinnosti.

Výhodná je varianta přípravy velitelského sboru do velitelů rot (SPO v síle pluku) nebo čet (SPO v síle praporu) na podrobném plastickém stole nebo maketě daného objektu. Velitel zde rozebere možné varianty bojové činnosti a podrobnou organizaci součinnosti s důrazem na:

- přesun SPO (způsob zajištění přesunu, manévr na směr, sestavu),
- palebný přepad a údery letectva,
- úder jednotek (z jakých směrů, v jaké sestavě),
- zničení (ovládnutí) objektu,
- soustředění jednotek po splnění bojového úkolu,
- vysazení TVV a sladění jeho činnosti s jednotkami SPO (dobu vysazení, úkoly a jeho činnost, signály),
- činnost bojových vrtulníků (jaké zteče a z jakého směru).

Důležité v této fázi je, aby zpravodajský náčelník podrobně rozebral charakter objektu, jeho ochranu a obranu i předpokládanou variantu činnosti nepřítele.

Tento způsob organizace součinnosti připadá v úvahu před zahájením bojové činnosti OMS, tj. bezprostředně po zplánování bojového úkolu (OMS bude v prostoru rozmístění). Půjde především o manévr a objekty na první až druhý den bojové činnosti po zasazení OMS. Nepřipadá v úvahu při součinnosti, která bude probíhat zkrácenou formou.

Forma bojové činnosti SPO bude záviset na charakteru objektu. SPO bude přepadovou činností ničit určené objekty a po jejich zničení se vrátí do bojové sestavy. Bude působit zpravidla bez podpory hlavních sil divize (pluku) odtrženě a samostatně, ve značné vzdálenosti od hlavních sil. Proto musí být samostatný, dostatečně silný i mobilní, mít prostředky PVO. Tyto zkušenosti potvrzují i lokální války.

Vzhledem k charakteru jeho bojové činnosti bude nutné, aby plnil úkoly bez sesednutí, využil překvapivého a nenadálého úderu dělostřelectva a letectva na daný objekt a prudkou ztečí jej ovládl.

Musí se snažit maximální rychlostí překonat pásmo paleb nepřítele. Sesedá jen v případě, nebude-li činnost na vozidlech možná z hlediska charakteru objektu a terénu. Zámysl manévru i vedení bojové činnosti musí být jednoduchý, aby jeho plnění nevyžadovalo mnoho času. Úspěch činnosti v mnohém závisí na překvapivosti, utajení a dovedném využívání terénu. Překvapivá a nenadálá činnost umožňuje zastihnout nepřítele nepřipraveného. To usnadňuje dezorganizaci jeho velení, snižuje tím jeho bojeschopnost a vytváří výhodné podmínky pro splnění stanoveného úkolu. Tato činnost předpokládá dobrou

znalost nepřítel, jeho organizace, taktiky, bojové techniky i zbraní. Nejdůležitější je, aby průzkum včas zjistil konkrétní ochranu a obranu objektu.

Přepadové objekty musí využívat zejména zpráv získaných vlastními prostředky. Zprávy od nadřazených se mohou opožďovat, nebo nemusí být dostatečně podrobné. Průzkum nadřazeného bude zpravidla zjišťovat a upřesňovat jen, kde se daný objekt nalézá.

Plukovní průzkum musí zjistit konkrétní ochranu objektu a jaké síly jsou k této činnosti vyčleněny. Na základě těchto údajů velitel SPO upřesní své rozhodnutí. V souladu s organizací součinnosti (popř. na vyžádání) vyžádá úder letectva, dělostřelectva a okamžitě zahajuje úder odřadem z několika směrů. Jestliže byl vysazen do prostoru výsadek, vede úder v součinnosti s ním a využívá výsledků jeho činnosti.

Důležité je, aby nedošlo k ničení vlastních jednotek. Proto je nutné přesně stanovit signály pro řízení bojové činnosti. Po splnění bojového úkolu se SPO vrací do bojové sestavy divize (pluku) a je připraven po doplnění munice a PHM k plnění dalšího úkolu.

Přepadové odřady budou ničit především velitelská stanoviště raketových útvarů a jednotek, letouny-nosiče na letištích, ovládat sklady se speciální municí, přičemž odpalovací zařízení se ničí, jaderné náboje se zajišťují, v možném případě se přepravují do týlu nebo se ukrývají a ponechávají pod ochranou.

Při ničení velitelských stanovišť je nutné narušit systém velení nepřítel, především raketových jednotek a útvarů.

Za základ bojové činnosti SPO ve všech variantách považujeme rychlost, přepad, rychlé uvolnění a soustředění sil, změnu bojové sestavy a manévry k plnění dalšího úkolu.

K vysílání přepadových odřadů od prvosledových divizí

Jak jsem již uvedl, bojová činnost v soudobých podmínkách se bude rozvíjet nerovnoměrně. Některé svazky a útvary budou rychle pronikat do hloubky sestavy nepřítel, jiné mohou odrážet jeho útoky. Odkryté boky a mezery v sestavě nepřítel budou právě při vedení útočné činnosti umožňovat vysílání přepadových odřadů i od divizí prvního sledu ke splnění dílčího úkolu. Jde o narušení velení vojskům, ničení prostředků jaderného napadení, protiletadlových raketových prostředků a jiných důležitých objektů.

Vševojsk-1-1 v článku 247 řeší ničení prostředků jaderného napadení vysláním speciálních odřadů v síle zesílené rotý až praporu. Přepadové odřady jsou však kvalitativně novým prvkem bojové sestavy určeným nejen k ničení prostředků jaderného napadení, ale i velitelských stanovišť, protiletadlových zbraní, prostředků REB apod. Mají tedy mnohostrannější použití než speciální odřady. Kvalita tohoto nového prvku se bude odrážet nejen v možném úkolu, ale i v jeho síle (posílení).

Zásada jejich vysílání a organizace bojové činnosti bude obdobná jako při činnosti v OMS. Vycházíme však z posílení divize (pluku). Divize bude zpravidla schopna podle situace vyslat jeden předsunutý odřad a jeden přepadový odřad v hodnotě pluku. Pluk za této situace bude schopen zpravidla organizovat bojovou činnost a vysílat buď přepadový odřad, nebo předsunutý odřad v síle praporu v závislosti na konkrétní situaci a posílení.

SPO v síle praporu (za výhodných podmínek až pluk) proniká do hloubky mezerami v bojové sestavě nepřítel a ničí jeho některé důležité objekty. Při-

tom může obdržet i jiný úkol. Po splnění úkolu jako SPO může např. plnit úkol předsunutého odřadu, tj. ovládnout důležité prostory v hloubce, bránit přísunu záloh apod.

Výhodná je jejich kombinace použití at již k přepadu objektu nebo úderu v součinnosti s taktickým vzdušným výsadkem. Velmi účinnou pomoc těmto odřadům může poskytnout vlastní letectvo, a to nejen sbol, ale i bojové vrtulníky. Tyto mohou využívat průletového pásma vytvořeného k vysazení TVV, v němž je umlčen systém PVO nepřítel.

K jejich efektivní činnosti můžeme s výhodou organizovat i palebné zabezpečení na maximální dosah dělostřelectva i ostatních prostředků prvosledových divizí.

Nenadállost těchto úderů přitom budou umožňovat nejen jaderné zbraně, ale i vysoká pohyblivost a manévrovost tanků a dalších motorizovaných prostředků. Rovněž zde platí zásada, že manévr je účinný jen tehdy, jestliže probíhá rychle a neočekávaně.

Víme, že ne všechny jednotky a útvary OMS budou zařazeny a plnit úkoly přepadových odřadů. Přepadové odřady mají však nezastupitelné místo mimo jiné v tom, že OMS může vést bojovou činnost metodou širokého manévru v určitých fázích nebo na určitém směru pouze působením těchto odřadů.